

Styremøte i Setesdal Ryfylke Villreinlag

Sted: **Sølvarden Hotell og Feriesenter**

Rysstad, 16.01.16

Tilstede:

Kristian Eiken Olsen, Kristian Steine, Sondov Bjåen, Øivin Robberstad, Arve Aasemoen, Knut Nomeland, Svein Olav Stegarud (sekr.)

Oppsummering fra jakta 2016

Jakta forløp greit. Fellingstallet endte på 466 dyr, som er 78% av fellingsmålet på 600. Fellingsprosenten ble lav med 15,9 %. Det ble felt 173 simler, 75 voksne bukker, 73 ungdyr og 145 kalver. For fordeling på de ulike kommuner og vald, se villreinlag.no og hjorteviltregisteret.no.

Dyras arealbruk viser samme mønster som tidligere, med best felling i vald i sentrale områder, spesielt i sørområdet. Nordområdet har noe mer felling i randområder. Noe endring er det fra år til år, ift til hvilke vald som har felt flest dyr.

Valdet Åmli Berg har meldt seg ut av villreinlaget

Åmli Berg er et sentralt vald i Valle som normalt har god felling. Knut orienterte litt om bakgrunnen for utmeldingen. En årsak er nok nye eiere på noen av eiendommene i sameiet. Valdet slipper inn jegere på overgangsjakt mot betaling, og prinsippet om samjakt som del av medlemskap er dermed ikke så aktuelt. Det ble observert en økt andel jegere på valdet i år, etter at valdet er meldt ut.

Tellinger

Tall fra årets kalvetelling ble lagt fram, de viste en kalveandel på 51 kalv per 100 simple/ungdyr, samme tall for nord- og sørområdet. Det kan tolkes som et klart signal på gode forhold i 2016. For nordområdet kan vi anta at det har spilt positivt inn at seinsommerbeitet i 2015 var veldig godt, og at mange simler sto over kalving det året.

Tallene fra kalvetellinga ble mottatt fra NINA rett før styremøtet. Styret er ikke fornøyd med at det tar så lang tid å få inn resultat fra tellinger. Det svekker lagetets integritet når det tar for lang tid å gi tilbakemeldinger til jegere og grunneiere. Selve kalvetellinga ble også gjennomført i seineste laget, 05.august. Styret foreslår å ta en kontakt til NINA med forslag om at laget kan ta mer ansvar for gjennomføring av kalvetelling, slik vi gjør med strukturtelling. Sjur Johan Vatnedalen er en mann NINA bruker, som har utstyr og kompetanse til å ta bilder under telling. Forslag til NINA kan være å bruke Sjur Johan til denne oppgaven på fast basis. Da styrer laget mer ift tidspunkt for gjennomføring, og kan sende ferdige bilder til NINA på et tidlig tidspunkt.

Laget ønsker at det planlegges for å gjennomføre kalvetellinga over to dager ved behov. For å sikre at Nordområdet og Sørområdet har lik prioritet, og at det er tid nok til et fullt søk i begge områder. Når dagens forhold tillater det kan begge områder tas på en dag. Blir det knapt med tid skal f.eks sørområdet tas på dag nr 2.

Samjakt, jegeroppførsel

Det var forrige jakthøst en episode i Valle som skapte diskusjon. Et forbehold om at informasjonen laget sitter på gir det hele og sanne bildet. Etter informasjonen som foreligger så ble det jaktet på en flokk der flokkens videre trekkvei ble avskjært av jegere i "skytterlinje", kanskje for å forhindre at flokken trakk ut av deres vald. Dette

førte til at flokken snudde og trakk vestover igjen mot mer sentrale områder. Jegere på nabovald håpet å få flokken inn på sitt område, og reagerte på at de mistet en god jaktmulighet. Det er ikke ulovlig for jegere å samarbeide, og å "avskjære" en flokk, men det kan diskuteres om det er god jegermoral. Flokkene bør få anledning til å trekke fritt under jakta, og ikke bli sperret i trekkretningen for å holde de inne på et vald. Laget vil ha en dialog med SNO om jegeratferd. Laget ønsker at oppsynet prioriterer å være tilstede i "flaskehals"; områder der det kan være høy jegertetthet og mye dyr, med fokus på trekkområder. Oppsynet kan registrere jegeratferden, og kan være en nøytral observatør. Det er da enklere å redegjøre for fakta i etterkant og å gi tilbakemelding til jegerne.

Styret kom igjen inn på diskusjonen om samjakt. Situasjonen i høst i Valle var medvirkende til at det lokale villreinlaget der har valgt å avvikle lagets interne samjaktordning. Styret undrer seg på om samjakt i sin "tradisjonelle" form er på vei ut. En ser at det har blitt vanlig å betale seg inn, for å ta med egne kort og jakte på vald med god sjanse for å treffe dyr. Det oppleves ikke lenger like relevant å ha frie overgangsavtaler. De gode valdene ønsker ofte ikke å være med, og ønsker ikke "gratisjegere" som kan forstyrre gode jaktforhold for faste jegere i området. En slipper heller til noen få, og ofte mot betaling. Laget er også opptatt av å unngå for høy jegeransamling i enkeltvald, det vet vi av erfaring at ikke gir gode jaktmuligheter for den enkelte jeger, dyr skremmes lett ut av området, og det har også et sikkerhetsaspekt ved seg. Jegerpraksisen har endret seg med mindre tid i fjellet for hver jeger. Meldinger om observasjoner formidles raskt via mobiltelefon, og kan lokke mange til ett område på kort tid.

Vi ser en økt interesse for jakt på vestheia. Trolig har mange jegere kommet fra austheia der kvotene er kraftig redusert.

På den annen side har laget en utfordring med en svært lav fellingsprosent. Fellingsprosenten viser at jegerne ikke er godt nok fordelt på områdene der dyra ferdes mest. Det er derfor et potensiale for å få til bedre samjaktordninger, selv om det viser seg utfordrende å få gjennomført. Laget vil jobbe videre med å se på mulige løsninger. Muligheter for samjakt er et sterkt ønske fra medlemmer i randområdene.

Jakta kommende høst

Kristian S kunne tenke seg en nedgang i kvote. Mange "klager" over for mye kort. Sondov mener at kortene er bare et papir. Sondov ser for seg en opprettholdelse av samme kvote som i 2016. Det ble diskutert om kvotene kan økes? Det er allerede mye kort i omløp. Kanskje vil enda flere kort ha liten effekt siden det er så mange ledige kort allerede. Det er enkelt for sentrale områder å få kjøpt flere kort rimelig fra randområdene. Høye kvoter og tilnærmet ingen felling i randområder drar fellingsprosenten veldig ned. Ser vi de sentrale områdene isolert så ser fellingsprosenten langt bedre ut. Sålenge dyrene holder seg i de samme områdene vil ikke fellingsprosenten øke nevneverdig. Videre diskusjon om kommende fellingskvote vil tas når Kurt Jerstad har gjort sine beregninger for bestandsutviklinga.

Det har kommet noen ønsker om tildele en høyere andel fridyrkort i randområder. En slik endring betinger å gå tilbake til en soneinndeling, slik det har vært gjort tidligere i SR. Det vil føre til økt felling av stor bukk og kan føre til færre bukk i randområdene. Det

strider i tilfelle med målsetningene i bestandsplanen. Austheia har hatt noe sonering etter kommune. Leder mener forslaget er radikalt, og diskusjonen om dette bør avvendes til neste bestandsplanperiode. Sondov synes laget har gjort mye riktig i bestandsforvaltninga til nå og det er foreløpig ingen grunn til endring. Det er en skepsis i styret mot å tildele flere fridyr i randområder da det strider mot målsetningene.

Sau / rein problematikk fra Sondov

Sondov informerte om lokale forhold og betraktninger om sau / rein problematikk. Han har gjennom mange år sett en klar sammenheng mellom reinens bruk av områdene og tetthet av sau. Innsamling av kjever viser at 90% av kjevene kommer fra områder med lav tetthet av sau. Det er beitesauen vestfra som slippes på beite i bestemte områder som opptrer i slike tettheter at reinen synes å unngå disse områdene i beitesesongen. GPS data fra merka dyr i flokker viser hvordan reinsflokker har trekt mot et område, men endra trekkretning når de har truffet beitesauen.

Sondov har sendt ut brev til eiendommer nord for Hovden i nordområdet, og har fått flere enige enn uenige tilbakemeldinger. Flere eiendommer vurderer nå å avslutte beitekontrakter. På 50 tallet var det mer sau og mer rein, men da var ikke kraftutbygginger kommet, det var mindre turisme og mindre press mot fjellet. Andre forhold kan vi gjøre lite og ingenting med, men sau kan vi gjøre noe med. Det er driftesauen som kommer vestfra som kan bli for tallrik. Redusert inntekt fra sauebeite (det er snakk om moderate inntekter) kan kanskje erstattes med økte jaktinntekter. Tamreinen ble tidligere flytta til annet beite på austheia pga sau i sommerbeitet. Knut nevner at det er nyttig å ha driftesauen fra vest da det gjør det langt lettere å samle inn sauen på høsten.

En ser også at saltsteiner er plassert langt opp på høyfjellet flere steder. Her bør grunneiere oppfordre saueierne til å istedet plassere disse i fjellbjørkeskogen. Stor ansamling av sau på topper med snaufjell kan trække ned og degradere viktig vinterbeite for rein.

Vintertelling

På høstmøtet i oktober fremma leder i Austheia villreinlag et ønske om en felles vintertelling for aust- og vestheia. Temaet vintertelling er tatt opp tidligere. Vintertelling er kostbart med bruk av offentlige midler og styret synes ikke muligheten for et godt resultat er god nok. Vårt område er stort og fragmentert med utfordrende topografi. Klima varierer i de ulike deler og gjør det vanskelig å få like snøforhold over hele området. Riktige snøforhold er helt avgjørende for å få en god telling. Metodikken for vinter-/totaltelling er også noe omstridt med endel usikkerhetsfaktorer. Disse faktorene i sum gjør at styret ikke ønsker vintertelling i vårt område.

Søknad om tiltaksmidler villrein (viltfondsmidler) for 2017, samarbeid med NINA

Søknad vil settes opp etter mal av 2016, mange av de faste konstnadene er like hvert år. Det skjedde en endring i fjor når de faste såkalte SNO midlene fra Miljødirektoratet ble trukket tilbake. I en årrekke har laget fått tildelt 50000 kr fast i denne potten, som har gått til flytid under strukturtelling. Miljødirektoratets begrunnelse for å trekke midlene tilbake er at NINA står som ansvarlig, faglig og økonomisk, for gjennomføring av de årlige registreringer. Dette er avtalefesta gjennom overvåkningsprogrammet for villrein. Laget startet en dialog i 2016 for hvordan ansvar i gjennomføring og økonomi skal

fordeles mellom laget og NINA. Alle spørsmål er ikke klarlagt og vi vil fortsette dialogen med NINA fortløpende. Trolig kan NINA garantere for en fast sum også kan laget søke om ekstra flytid under tellinger, siden kalve- og strukturtellinger i vårt område forsøkes å gjøres så gode at de kan danne grunnlag i beregning av bestandsstørrelse. Leder og sekretær vil snarest forfatte et brev til NINA.

Lagets samla feltarbeid/feltinnsats vil fra i år søkes som én post da det kan være vanskelig å planlegge på forhånd hvor mest innsats settes inn, det vil avhenge av hvor godt en treffer med vær- og andre forhold under tellingene. Det er en målsetning for 2017 å øke feltinnsatsen med tettere oppfølging av merka dyr og mulige kryssinger av rein mellom villreinområdene.

Sekretæren foreslo for styret i laget, avhengig av hvor mye tiltaksmidler det er å søke om, om vi kunne tatt med en post om å søke midler til prosessen med valdkart. Det er viktig å få på plass nye valdkart, en prosess som har tatt svært lang tid. Styret mente dette i utgangspunktet er andres ansvar, og poengterte at vi må ha fokus på egne forvaltningsoppgaver i første rekke. Styret var allikevel åpne for å søke om ekstra midler så lenge det ikke reduserer tildelingen til de faste og viktigste oppgavene.

GPS Merkeprosjektet – tilbakemelding fra laget til styringsgruppa

Styret synes fagpersonene har vært lite involvert. Det har vært et savn, og vi tror at gruppeprosessene kunne blitt mer produktive i et tettere samarbeid med fagpersonene. Laget har gjort en god jobb på storbukkandel og økning av bestand. Hovedhensikten var å se ubrukte områder igjen bli tatt i bruk. Resultatene lar vente på seg. En har observert noe økt arealbruk, men sentrale områder er generelt foretrukket. Lite nye medlemmer har kommet til i laget.

I sum er Knut skuffa over prosjektet som har hatt stor kostnad og lite konkrete resultater. En kunne ønske at flere konkrete tiltak hadde blitt satt igang og testa ut. Det er en mangel at vi fortsatt vet lite om bukkenes arealbruk. Det er en mangel at ikke simler i randområder har blitt merka. Turstier sin innvirkning i sørområdet har hatt lite fokus. Det synes vanskelig å legge om turiststier. Nye hytter har høy standard og stor økning i trafikk, f.eks. Bossbu.

Styret ønsker å gi innspill om å fortsette å merke dyr, også etter GPS prosjektets slutt. Det er kun eksakt dokumentasjon som holder i argumentasjonen når det gjelder dyras arealbruk.

Merka dyr er også til stor hjelp ved tellinger, og sparer midler med effektiv lokalisering. Og arealbruksdata er nyttig for fortsatt dokumentasjon ift mulig flytting av hytter, stor stamme i sør, osv

Nytt styremøte blir onsdag 01.mars kl 10 på Sølvarden

Avskytingsplan vil sendes ut til høring 10.februar med frist 28.02.

Sekr.